

† CASIAN,
*din darul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Dunării de Jos*

*Preacucernicilor părinți, cinului monahal,
fraților creștini și surorilor creștine
din Arhiepiscopia Noastră, har, pace în inimi,
în noi și între noi, bucurie lăuntrică și comunitară,
sănătate sufletească și trupească deplină,
milă și iertare de păcate
de la Hristos Domnul înviat din morți,
iar de la smerenia Noastră, arhierescă binecuvântare.*

*Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!*

*„Nu vă temeți!“
„Bucurați-vă!“
(Matei XXVIII, 5, 9,10)*

Preaiubiți părinți slujitori și frați creștini,

Tocmai am primit în inimi, în suflete și în noi înșine Lumina! Lumina o purtăm, în chip real, în mâinile noastre, primită recent din făclia pascală, oferită de părintele slujitor, după îndătinata rânduială a Bisericii Ortodoxe, venită, iată, și anul acesta, prin văzduh, de la Ierusalim, de la „Mormântul de viață dătător al Mântuitorului înviat din morți“. Totuși, iubiți frați și surori, primirea Luminii la Sfintele Paști nu este doar o obișnuință sau o datină. Este, bineînțeles, și o sacră tradiție bisericească, dar poartă în ea însăși pe Cineva! Nu este doar ceva material, provenită de la om.

Este mai presus de înțelegerea noastră lumească, mai profundă în lucrarea nevăzută, dar oarecum simțită.

Numai cine este dincolo de percepțiile și de simțurile noastre tactile, fizice poate să ne atragă lăuntric, spiritual, creștinește și duhovnicește.

Este, în primul, rând trăire, asemenea unei adânci și tainice bucurii provocate de lumina din ochii, de pe fața și din zâmbetul celei mai iubite persoane, care ni se dăruiește luminos și luminător, așa cum face mama când privește către fiul ei! Este acea lumină personală, care preface imediat crisparea și întunecarea într-un chip luminos și bucuros. Este un dar personal, care transmite nu doar fascicula lui incandescentă, ci și trăirea inexprimabilă, dar perceptibilă a unei persoane vindecătoare, pacificatoare și mângâietoare.

Această tainică prezență, dar reală, în noi și între noi, și prin Lumina pascală este chiar Hristos Domnul, înviat din morți, Care ne arată cine este El: „Eu sunt Lumina lumii”¹ și „Lumina luminează în întuneric și întunericul n-a cuprins-o”². Mai mult, noi, creștinii, am fost îmbăiați din pruncie în lumină! La Botez am fost „luminați, spălați, botezați în numele Tatălui, și al Fiului și al Sfântului Duh”³.

Deci nu s-a aprins doar o lumânare! Am fost ruși de la starea de întunecare și de pricinuitorul întunericului, „ne-am unit cu Hristos și am crezut Lui ca unui Dumnezeu și Împărat”⁴. Și credința în El este tot Lumina odihnită în propria noastră persoană: „Lumină sunt poruncile Tale”⁵.

1. IOAN VIII, 12.

2. IOAN I, 5.

3. Rugăciune la Taina Sfântului Botez, în *Molitfelnic*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019, p. 52.

4. Mărturisire a noului botezat la Rânduiala dinaintea Sfântului Botez, în *Molitfelnic*, pp. 34, 35, 36.

5. *Stih înainte de Cântările treimice*, în *Ceaslov*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2014, p. 68.

Prin creștere, acasă, în școală și în biserică, am primit tot lumina: „Întru Lumina Ta, Doamne, vom vedea lumină!”⁶

Deci, Te vedem, Mântuitorule, Cel ce ești „Lumina lumii”, înviat în noi și astfel învie și persoana noastră, de Sfintele Paști! Te rugăm să ne treci, pe fiecare și pe toți, laolaltă, de la întunericul necredinței, al însingurării, al temerii de noi înșine și de semenii noștri la luminoasa, pașnică, înțeleaptă și binefăcătoarea stare de bucurie! Toți trecem de la tristețea cronicizată, omenească, la bucuria împărtășită tuturor de Domnul prin Învierea Sa!

„Îndrăzniți, Eu am biruit”⁷ răul, moartea și iadul și am adus pacea lăuntrică, liniștea din inimi și împăcarea fraternă cu cei de aproape și de departe!

Omul, creștinul luminos și credincios este „icoana” învierii spirituale și comunitare! Este mărturia adevărului suprem, al fericirii comunitare de a ne revedea, de Paști, împreună!

Iubiților,

Nu se stinge odată cu lumânarea Lumina lăuntrică, deoarece este prelungirea luminii de la Hristos, Domnul învierii și al vieții veșnice!

Hristos este darul etern în efemeritatea vieții noastre trecătoare, prezent și viu în interiorul persoanei ca și într-o candelă, iar efectul acestei *prezențe* devine putere de împărtășire reală de la persoană la persoană, prin faptele milostive, vindecătoare de singurătatea chiar și din mijlocul comunităților, atunci când abordăm socializarea trecătoare. Pentru a depăși înțelept, pașnic și terapeutic această stare a omului supus însingurării, Domnul Învierii, prin Sfânta Sa Biserică, iată, aici, în România, ne cheamă la o mai atentă contemplare și la o mai concretă apropiere filială, fraternă și creștinească de cei

6. PSALM XXXV, 9.

7. IOAN XVI, 33.

bătrâni, de vârstnici, care sunt tot mai singuri, bolnavi și săraci. Cu toate acestea, ei păstrează cel mai convingător în inimile lor, o lumină a păcii, o bucurie de dincolo de ridurile firești ale vârstei și o tinerețe plină de energiile iubitoare și iertătoare. Și în ei, ca și în orice altă persoană, Domnul menține luminoasa lucrare a iubirii vindecătoare, îndeosebi acolo unde adăugăm și noi, după credință și posibilitățile noastre, „uleiul“ făptuirii milostive.

Nu este absent din această faptă luminoasă Autorul ei, Domnul nostru Iisus Hristos, Care ne invită pe toți în mod solemn și astăzi, la Sfintele Paști, să prelungim bucuria Învierii Sale, acolo unde ea n-a odrăslit încă din pricina bolii, a vârstei înaintate sau a altor neputințe omenești.

Cu făclia pascală a persoanei devenite „candelă“ a iubirii milostive, cerul și pământul se luminează! Omul de aici și de pretutindeni poate primi Lumina pascală! **Aceasta este și „puntea“ de lumină, de trecere de la starea de om indiferent la cea de om iubitor de aproapele, milostiv și vindecător de singurătate. Orice gest al său, începând de la salutarea pascală, de la comunicarea „bucuroasă“, până la trecerea reală a pragului casei, spitalului și oricărui loc al suferinței, înseamnă „învieirea“ persoanei în Hristos, prin aproapele luminos!**

Evanghelia iubirii milostive devine astfel un mare dar, personal și comunitar, în lumina credinței împlinite prin fapta milostivă: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri“⁸.

Drept măritori frați și surori în Domnul,

Prin aceste îndemnuri luminătoare de suflete și de inimi, de Sfintele Paști, prin exemplul Mântuitorului, ni se deschid nu doar

8. MATEI V, 16.

brațele „pentru a ne îmbrățișa unii pe alții“, ci chiar zăvoarele ușilor caselor, azilurilor și centrelor de îngrijire, unde se află mulți semeni îndeosebi vârstnici, singuri, bolnavi și neputincioși.

Precum fasciculul de lumină, așa pătrundem și noi, vestindu-le și aducându-le prin prezență și prin încurajare bucuria vindecătoare, spre a trece la comuniunea iubitoare, care este medicamentul cel mai sigur, învingător de singurătate și de tristețe. Așa au făcut și Sfinții Apostoli în ziua paștilor, când Domnul a intrat „prin ușile încuiate“ și le-a dat pace și har. „Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul“⁹!

Din preaplinul acestei bucurii a Domnului în Biserică, noi, creștinii, suntem rugați și de Sfintele Paști, dar și în tot acest an închinat pastorației celor vârstnici, să le ușurăm durerile și, prin darul iubirii fraterne și filiale, să le prelungim bucuria spre a purta crucea cu speranța că, întotdeauna, cu Domnul și cu oamenii miloși și milostivi, suferința devine biruință.

Mai mult, spiritual, lăuntric, prin credință puternică și prin rugăciune înmulțită, se primește chiar aici, pe pământ, darul învierii sufletești, ca o arvună și o putere în călătoria spre Învierea cea mare, dăruită de Domnul potrivit nemincinoasei Sale făgăduințe: „Cel ce crede în Mine chiar dacă va muri, va trăi“¹⁰.

Starea de înviere aici, pe pământ, este depășirea stricăciunii prin puterea iubirii fraterne despre care Sfântul Ioan Scărarul arată că „este învierea sufletului înainte de cea a trupului“¹¹.

Astfel îi cunoaștem pe frații creștini ca oameni în care învie permanent iubirea pentru semeni, nu ca îndatorire ori povară, ci ca împlinire, după modelul nostru desăvârșit, Domnul Hristos „Care

9. IOAN XX, 20.

10. IOAN XI, 25.

11. SFÂNTUL IOAN SCĂRARUL, „Scara“, cuv. XXIX, 2, în: *Filocalia*, vol. IX, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, p. 419.

n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească¹². Prin aceasta a dat omului puterea Sa! Fiul lui Dumnezeu S-a întrupat pentru a deveni Fratele nostru, **„a coborât la noi suprema noblețe, care-i poate înnobila pe oameni prin iubirea dintre ei”**¹³.

Doar așa, înțelegând profund iubirea prin fapta vindecătoare, urcăm la starea de frați creștini în familia Bisericii, în chip concret: **„În fraternitatea lui (Hristos), omul găsește împlinirea vieții lui. Viața lui, împărtășită oamenilor este expresia unei firi omenești transfigurate, puse de Persoana Lui într-o stare de iubire plină de milostivire către toți oamenii și în mod minunat împlinind lucrarea compasiunii față de semeni, hrăniți prin har, din umanitatea Lui înnoită, omul urcă treptele propriei deveniri spirituale, pentru că «mila lui Dumnezeu este ascunsă în milostivirea noastră față de aproapele»**¹⁴.

Mai concret, așa cum ne învață Preafericitul Părinte Daniel din lucrarea concretă în familiile credincioșilor și în centrele noastre filantropice din Eparhii, mănăstiri și parohii: **„Prețuirea și ajutorarea vârstnicilor sunt expresii ale maturității spirituale și sociale, în viața comunității”**¹⁵.

12. Marcu X, 45.

13. PR. DUMITRU STĂNILOAE, nota 191, Sf. Varsanufie și Ioan, „Scrieri duhovnicești”, în: *Filocalia*, vol. XI, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, p. 186.

14. SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, „Cuvânt ascetic”, în: *Filocalia*, vol. II, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2017, p. 60, apud arhid. Adrian Sorin MIHALACHE, *Ești ceea ce trăiești*, Editura Trinitas, București, 2019, p. 173.

15. Cuvântul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, rostit în Catedrala Patriarhală cu prilejul proclamării anului 2023 – „Anul pastorației persoanelor vârstnice” și „Anul comemorativ al inmografilor și cântăreților bisericești (psalți)”, duminică, 1 ianuarie 2023, în *Biserică. Misiune. Slujire*, vol. 23, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2023, p. 13.

Așadar, iubitorilor, sensul real al sărbătorii pascale ne ajută să urcăm treptele iubirii fraterne, care ne împlinesc în menirea noastră de oameni ai lui Dumnezeu, luminați de har, înnoiți prin iertare și îmbrățișați prin fapta vindecătoare și de singurătate, și de egoism, și de boală, și de sărăcie, și, mai ales, de bătrânețea în izolare!

Cu emoție, retrăim în căsuțele bunicilor de odinioară, modeste dar foarte încăpătoare, cele trei etape ale „tinerității creștinești“: copilăria, adolescența – matură și bătrânețea, sub același acoperiș! Cine poate înlocui căldura brațelor bunicilor? Sau cine uită devotamentul lor plin de sacrificiu și, mai ales, pedagogia cuminenței școlii de acasă, ai cărei dascăli sunt bunicii?

Fie ca de Sfintele Paști să învie duhul comunitar în familia reunită și la biserică, dar mai ales la masa pascală. În această stare, trecem de la izolarea, sperăm pasageră, a virtualului, spre reuniunea plină de viață, de sănătate și de energie pozitivă în familie: copiii, părinții și bunicii împreună!

Fie ca și casele, câte mai sunt, la sate, bătrâne, dar atât de primitoare, cu pridvoarele deschise spre veșnicie, dar și cu ochii umezi ai vârstnicilor, lăcrimând în căutarea fiilor și a nepoților, să recapete lumina căsuței de la Emaus, în care Domnul Înviat intră și săvârșește „Liturgia pascală“ a comuniunii reale și îmbelșugate de lumina speranței!

Purtați-L pe Hristos Domnul și în lumina Învierii, dar, vă rog, luați și pâinea pascală a bucuriei și, pe „cărările fraterne și filiale“, bateți la ușile caselor unde vârstnicii ne așteaptă să le oferim Lumina! **Acolo ne vom lumina, ca și în sfânta biserică!**

Așa să procedăm sfințirii slujitori, tinerii voluntari ai apostolatului și milostivii credincioși din întreaga Arhiepiscopie, cărora, tot luminos, vă mulțumim că ați ales a fi „candle“ vii ale iubirii fraterne, milostive și comunitare. Nimeni să nu fie în afara lu-

mii, prin credință, prin prezență iubitoare și milostivă, la orașe și în sate, ca astfel, pentru toți și-n toate locurile, să trăim aievia marea trecere la viața luminată și luminoasă, deoarece: „Astăzi toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos întru care s-a preamărit“!

Să ne dea Mântuitorul pacea Sa, dragostea Sa milostivă și unitatea Sa în Biserică, în Țară și în întreaga lume, cu sănătate deplină și bucurii înviate, în noi și între noi!

Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!

Al vostru de tot binele voitor
și către Hristos Domnul rugător,

† Casian,
Arhiepiscopul Dunării de Jos